

FOLKETINGET

Europaudvalget

Referat af 25. europaudvalgsmøde

Mødedato: onsdag den 26. marts 2025

Tidspunkt: 5 min. efter mødet i UPN, ca. kl. 13.30

Sted: vær. 2-133

Dagsorden

Den 25. marts 2025

1. Afrapportering fra møde i Det Europæiske Råd 20.-21. marts 2025

Forelæggelse ved statsministeren

Det Europæiske Råd 20-21/3-25 – Bilag 8 (konklusioner)

Det Europæiske Råd 20-21/3-25 – Bilag 9 (notat vedr. Ukraine)

EUU alm. del (20241) – Bilag 342 (udvalgsmødereferat side 2, forelæggelse af

Det Europæiske Råd 18/3-25)

L 2. Eventuelt

Praktiske oplysninger:

Hvor intet andet er angivet, afholdes Europaudvalgets ordinære møder for åbne døre. Tilmelding for tilhørere skal ske *senest kl. 12.00 dagen inden mødet* ved Europaudvalgets sekretariat (europaudvalget@ft.dk; tlf. +45 33 37 36 10). Der vil være pladsbegrænsning.

Anvendte forkortelser:

FO =Forhandlingsoplæg

L =Lukket behandling

Europaudvalget

Referat af 25. europaudvalgsmøde

Dato: onsdag den 26. marts 2025
Tidspunkt: 5 min. efter mødet i UPN, ca. kl. 13.30
Sted: vær. 2-133

Til stede: Brigitte Klintskov Jerkel (KF), formand, Henrik Møller (S), næstformand, Christian Friis Bach (V), Alexander Ryle (LA), Alex Ahrendtsen (DF), Claus Jørgensen (SF), Sascha Faxe (ALT) og Theresa Scavenius (UFG).

Desuden deltog: Statsminister Mette Frederiksen.

Punkt 1. Afrapportering fra møde i Det Europæiske Råd 20.-21. marts 2025

Det Europæiske Råd 20-21/3-25 – Bilag 8 (konklusioner)
Det Europæiske Råd 20-21/3-25 – Bilag 9 (notat vedr. Ukraine)
EUU alm. del (20241) – Bilag 342 (udvalgsmødereferat side 2, forelæggelse af Det Europæiske Råd 18/3-25)

Statsministeren (Mette Frederiksen): Jeg vil gøre det ret hurtigt i dag, for der har været meget offentlig omtale af mødet i sidste uge. Topmødet var en form for opfølgning på det ekstraordinære møde, vi havde i starten af marts 2025. Det vigtige er, at vi blev enige om den store økonomiske pakke, altså rammerne for finansieringen af den europæiske oprustning og af vores forsvar.

Forsvar

Statsministeren (Mette Frederiksen): Vi har fået økonomien på plads, og det giver landene noget mere albuerum. Så skal vi have konkret handling og ikke mindst hastighed, fordi der er trusselvurderinger mod Europa. Kommissionen præsenterede sin hvidbog for det europæiske forsvar – Beredskab 2030. Det er udmærket arbejde, og der er nu en strategisk retning, herunder styrkelse af vores egen industri, altså vores egen evne til at producere det, vi har brug for for at kunne forsvare os selv. Det er af med barrierer, af med byrder og så selvfølgelig et tættere samarbejde med Ukraine, hvad angår forsvarsindustri. Og det er jo i høj grad den danske model, som flere lande kigger ind i.

Jeg har været optaget af, at vi ikke bare sætter ord på oprustning, men at vi også bliver helt konkrete om, hvornår vi vil kunne forsvare os selv. Derfor har jeg brugt mange kræfter på, at der skal være en plan frem mod 2030. Det er så kort tid, jeg mener, at vi reelt har til at løfte den opgave. Jeg er selvfølgelig meget tilfreds med, at det nu både er skrevet ind i Kommissionens hvidbog og i konklusionerne fra topmødet.

Det er en frist på 5 år. Mit forslag til resten af Europa er, at vi herfra regner baglæns. Hvis vi skal kunne forsvare os selv i 2030, hvad kræver det så af beslutninger i 2025, 2026 og 2027? Det er lidt samme logik, som vi har i Danmark med en forsvarsfond, hvor vi accelererer tingene og ikke bare bliver ved med at lægge planer. Vi kan også lægge så mange planer, at de ender med at blive skrevet på et andet sprog, fordi vi kommer for sent. Det er nu – hastighed. Det er rigtig, rigtig godt. Jeg synes selvfølgelig, at det er positivt, vigtigt og nødvendigt, at Kommissionen deler analysen, både hvad angår fælles mål og hastighed, men også behovet for øjeblikkelig handling.

Alex Ahrendtsen (DF): Statsministeren nævner hastighed. Nu er Kommissionen og EU jo ikke kendt for hastighed, så hvordan har man egentlig har tænkt sig det? Jeg kan godt have min tvivl.

Theresa Scavenius (UFG): Enrico Letta besøgte Erhvervsudvalget den 24. marts 2025, og en af hans pointer var, at han ville gerne advare mod, at forsvarspolitikken absorberede alle områder. Den bekymring vil jeg gerne give videre til statsministeren, for jeg er enig i den. Der er også andre punkter på dagsordenen, men de ryger ned, fordi der er et stort fokus på forsvar. Jeg synes, at det er vigtigt, at vi netop beholder det bredspektrede fokus.

Nu kommer der en hvidbog, og det hele bliver løbende meget mere konkret, og så kan vi tage de mere konkrete politiske diskussioner. Men jeg mangler faktisk den strategiske retning i hvidbogen og er lidt bekymret omkring, hvad den er. Til at starte med var Ukraine og Rusland grundlaget for, at vi skulle ind i den forsvarspolitiske indsats. Men i hvidbogen er der også rigtig meget snak om kritiske mineraler, desinformation og Kina og Indien. Vi har alle mulige udfordringer, men det virker, som om at svaret på dem alle bliver at opruste militært. Og det kan jeg bare ikke helt forstå. Derfor mangler jeg en strategisk retning. Hvad tænker statsministeren om det, i forhold til hvad den militærstrategiske retning er på den sikkerhedspolitik, der er under udvikling?

Christian Friis Bach (V): Statsministerens bemærkninger om forsvar er rigtig gode at høre.

Statsministeren (Mette Frederiksen): Til Alex Ahrendtsen: Det rigtigt, at Kommissionen ikke nødvendigvis er kendt for hastighed. Det er Danmark i virkeligheden heller ikke, men jeg synes, at vi er i gang med at ændre det på forsvarsområdet nu. Og jeg er meget glad for opbakningen i forsvarsforligskredsen til, at vi nu virkelig får sat noget hastighed på. Det kan lyde, som om det er noget, vi har skullet overbevise jer andre om. Sådan er det jo faktisk ikke. Vi er enige med mange partier om, at vi ikke kan vente med det, vi gerne vil på forsvarsområdet. Det er lykkedes os ret hurtigt at få lavet en god politisk aftale om en accelerationsfond, at få givet forsvarschefen bedre muligheder for at være forsvarschef, og vi begynder at kunne se en strategi for luftforsvar, og værnepligt begynder at falde på plads. Nu rykker vi og kan lave nogle investeringer. Min tankegang er, at vi skal prøve at få overført den måde, vi arbejder på i Danmark, til europæisk plan.

Til Theresa Scavenius: Selvfølgelig skal forsvar ikke fortrænge alle andre områder. Vi er et af de lande, der bliver ved med at sige: Husk nu på energipolitikken, husk nu på klimaforandringerne, der skal være en rimelig social balance i tingene, og det bliver ved med at være vigtigt at have styr på ydre grænser. Omvendt er vi bare på et af de nedslag i vores historie, hvor noget bliver nødt til at være vigtigere end noget andet. Det er forsvaret af os selv, og vi skulle være gået i gang med det for lang tid siden. Vi kan ærgre os over, at landene skar deres forsvarsbudgetter så langt ned. Da jeg tiltrådte som statsminister, brugte vi 1,3 pct. af bnp på forsvaret. Nu runder vi 3 pct. i 2025. Det

er den rigtige profil for Europa. Vi får brug for meget mere. Og det gør ikke, at vi ikke også har båndbredde til andre prioriteter, såsom konkurrenceevne, teknologiudvikling osv.

Hvad er strategien? På den helt korte bane er det militært at kunne forsvare os selv. Det er relativt enkelt, og derfor kan det også lade sig gøre, hvis der er den politiske vilje dertil. Men militær oprustning kan ingenlunde stå alene i den verden, vi kigger ind i nu. Derfor arbejder vi i dag meget mere målrettet fra EU's side for at få opbygget partnerskaber med lande udenfor – den bløde udenrigspolitik, om man vil. Der er lige indgået en stor frihandelsaftale med Latinamerika, og vi har styrket båndene til nogle af de nordafrikanske lande. Jeg håber, at vi under også dansk formandskab kan få forstærket samarbejdet med Den Afrikanske Union (AU). Det er vores store nabo, vi har mange af de samme udfordringer og skal i hvert fald finde mange af de samme løsninger. Jeg tror, at kommissionsformanden lige er kommet hjem fra Indien, hvor vi også fra dansk side har intensiveret samarbejdet. Så jeg ser ikke, at militær oprustning kan stå alene. Men det er dér, hvor det bliver nødt til at starte og slutte lige nu, for hvis ikke vi kan forsvare os mod russerne, tror jeg, at krigen kommer til at fortsætte ind i andre europæiske lande.

Theresa Scavenius (UFG): Så vil jeg bare opfordre statsministeren til at efterspørge lidt mere analyse og en klar ramme på møderne, så vi er sikre på at komme i mål, for jeg synes stadig væk, at det er uklart. Strategien er, at vi skal kunne forsvare os selv, men hvorfor så nævne Kina og desinformation? Hvis målet er, at vi skal kunne forsvare os selv, og vi skal regne tilbage, som statsministeren siger, hvad vil det så faktisk sige, og er vores strategi tilstrækkelig? Der kommer sikkert ikke nogen konsekvensanalyse, fordi det skal gå så hurtigt, og det er jo en udfordring, for så ved vi faktisk ikke, om vi får det, vi gerne vil have.

Statsministeren (Mette Frederiksen): Jeg kommer ikke til at efterspørge yderligere analyse. Jeg efterspørger hastighed, hastighed, hastighed. Og hvis det handler om at forsvare sig selv, behøver vi ikke analyse – så ved vi godt, hvilke kapaciteter vi har brug for. Vi ved både, hvilke vi har, og hvad vi mangler, og vi ved fra styrkemålene i NATO og de regionale forsvarsplaner, hvad Europa har brug for. Ikke mere analyse – køb, køb, køb. Oprust, oprust, oprust. Europa skal kunne forsvare sig selv.

Ukraine

Statsministeren (Mette Frederiksen): På ukrainespørgsmålet var Zelenskyj med på videolink. Der er jo arbejdet med våbenhvile, hvor ukrainerne sagde, at de går med på en 30 dages våbenhvile. Vi ønsker fred. Russerne sagde: Vi må lige se, og så bombede de løs den aften og nat og har i øvrigt også gjort det siden. Det er en meget mærkelig måde at forhandle fred på, og jeg synes desværre, at det understreger, hvad jeg tror at mange af os tænker: Rusland vil ikke reelt den fred. De kunne jo etablere den så let som ingenting. De kunne faktisk bare stoppe krigen. Vi behøvede ikke engang have forhandlinger – de kunne bare lade være med at slå mennesker ihjel i Europa. Men vi fortsætter selvfølgelig vores arbejde for at sikre, at Ukraine står stærkest muligt, og derfor er donationer til Ukraine fuldstændig afgørende.

Theresa Scavenius (UFG): Det er interessant, hvilken rolle EU spiller i, hvordan vi indgår vi en fredsaf tale i forhold til Ukraine. Der er stadig væk snak om flere sanktioner. Men Rusland siger, at

en af deres betingelser er, at man skal opgive sanktioner. Vil ministeren kommentere på, hvordan vi kan komme ud af den låste situation?

Statsministeren (Mette Frederiksen): Det er rigtigt, at Rusland har et ønske om at få løftet sanktioner. Det viser vel, at de har virket. Og min tilgang er, at vi skal blive ved med at sanktionere Rusland, så længe de slår europæere ihjel.

Migration

Statsministeren (Mette Frederiksen): Jeg er vært for et migrationsmøde forud for topmøderne sammen med Nederlandene og Italien. Vi arbejder på hele tiden at sikre fremdrift i konkrete på udlændingeområdet. Kommissionen har nu fremsat forslag om hjemsendelser, der skal skabe bedre rammer for udrejsecentre i tredjelande – det er rigtig godt. Nu skal vi så have flyttet de barrierer, der står i vejen for at flytte asylbehandlingen uden for Europa, og vi arbejder videre på andre områder også. Jeg er selvsagt rigtig glad for, at vi nu er mange europæiske lande, der har et tæt samarbejde på området, for hvis ikke vi har styr på vores ydre grænser og sikrer, at dem, der kommer hertil, også lader sig integrere, vil Europa blive ved med at være udfordret på alt for mange niveauer. Og der er virkelig sket en stor forandring.

Alex Ahrendtsen (DF): Vil statsministeren bruge mødet som anledning til at foreslå et midlertidigt moratorium i forbindelse med de artikler i konventionerne, der forhindrer os i at gøre det rigtige med hensyn til illegal migration – pushback osv.?

Christian Friis Bach (V): Jeg talte på et tidspunkt med FN's højkommisær for flygtninge Filippo Grandi, som sagde, at UNHCR (FN's Flygtningehøjkommissariat) nu er åbne for at have en rolle i asylbehandlingen uden for EU. Det var en helt ny og i virkeligheden meget perspektivrig melding, hvor man netop kunne finde modeller, som man med stor sikkerhed kunne sige var inden for internationale konventioner, og samtidig kunne løsne op for den strategi, statsministeren beskriver.

Statsministeren (Mette Frederiksen): Til Alex Ahrendtsen: Vi begynder for alvor at diskutere konventioner i kredsen af kolleger. Og jeg tror, at den almindelige brede europæiske holdning er, at vi skal have internationale spilleregler, og at vi skal overholde de spilleregler. Men hvis spillereglerne ikke understøtter os i at kunne passe på vores egne lande, bliver vi nødt til at kunne diskutere det. Jeg er meget stærk tilhænger af internationale konventioner, men lige præcis på udlændingeområdet forhindrer det på nogle områder os som danskere i at føre den udlændingepolitik, vi ønsker. Det gælder på statsborgerskab, og det gælder på at kunne udsende folk, hvis de f.eks. begår alvorlig kriminalitet. Jeg mener ikke, at vi skal have en pause der. Jeg mener, at vi skal prøve at få dem lavet om, og det er et arbejde, jeg engagerer mig meget i.

Til Christian Friis Bach: Det er meget positivt med meldingerne fra UNHCR. Jeg har også hørt dem, og jeg synes, at det er en rigtig bevægelse, for UNHCR må jo være optaget af, at mennesker, der har et beskyttelsesbehov, bliver beskyttet – ikke hvor de bliver beskyttet henne.

Asylsystemet er reelt faldet sammen. Vi kunne hjælpe mange flygtninge i nærområderne for de samme penge, som vi i dag bruger på at hjælpe dem med det bedste helbred, der har råd til at betale menneskesmuglere, og ikke mindst huse en masse afviste asylansøgere, som slet ikke skulle

være her. Der har vel aldrig været flere flygtninge end nu, og de seneste år har bare budt på den ene krise og den ene katastrofe efter den anden plus tørken, oversvømmelserne og klimaforandringerne, som fordriver folk fra deres naturlige leveområder. Når man lægger alt det sammen, bliver vi nødt til at tænke i nye baner. Og jeg synes, at det er ualmindelig positivt, at UNHCR går med ind i det.

Budget

Claus Jørgensen (SF): Konklusionerne nævner på to linjer under punkt 24 MFF'en (den flerårige finansielle ramme). Hvad diskuterede I under det punkt? Diskuterede I egne indtægter for Europa, som der tidligere har været snakket om? Hvad har regeringen budt ind med der? Vi havde besøg af budgetkommissær Piotr Serafin, og han har jo snakket om, at der er behov for, at vi udvider budgettet. Drøftede I det på mødet?

Statsministeren (Mette Frederiksen): Det var en meget indledende drøftelse. Vi skal først have det på plads i 2027, og det skal virke fra 2028. Jeg husker meget tydeligt forhandlingerne sidste gang, og jeg er en af de få, der stadig sidder i Det Europæiske Råd. Drøftelserne dengang var uhyre svære, og det bliver nærmest umuligt denne gang. Men vi skal have et budget på plads. Vi diskuterer ikke de konkrete elementer, men forsvar og sikkerhed spiller i virkeligheden en perifer rolle i det eksisterende budget. Det skal spille en stærkere rolle. Vi mener også, at migration, Frontex og beskyttelse af ydre grænser skal spille en større rolle. Andre lande siger så, at samhørighedsmidlerne og landbrugsstøtten er det allervigtigste. Så kan vi kigge på konkurrenceevne, teknologisk udvikling og på grøn omstilling på energi. Opgaverne er jo større, end budgettet tilsiger. Derfor kommer vi helt sikkert til at diskutere egne ressourcer. Men jeg har ikke forudsætninger for at komme det nærmere end det. Der er selvfølgelig rigtig mange, der også mener, at vi skal have et større EU-budget end det, vi har i dag. Med danske briller er det også vigtigt at holde fast i en budgetkritisk tilgang og være sikker på, at pengene bliver brugt bedst muligt.

Theresa Scavenius (UFG): Problemet er netop, at vi sandsynligvis skal lave store nedskæringer, hvis der ikke sker et eller andet. De nationale planer skal laves for forsvarsinvesteringer, som så ligger ved siden af de mellemfristede planer. Hvordan sikrer vi os, at de planer opfylder de mål, vi gerne vil have? Lige nu laver vi lånerammen, og så skal de nationale lande selv lave deres planer. Jeg tænker ikke, Danmark kommer til at bruge den låneramme, for det kan ikke betale sig for os. Hvilke lande er det egentlig, der kommer til at bruge den? Desuden vil jeg gerne opfordre statsministeren til at sikre sig, at de planer ligger i forlængelse af det, man ønsker. I virkeligheden kan det jo gå til f.eks. produktionskapacitet, som øger eksporten til f.eks. Saudi-Arabien, og det fremmer ikke målet om at sikre, at EU kan klare sig selv. Hvordan får vi formuleret teksten omkring de nationale planer?

Statsministeren (Mette Frederiksen): Jeg ved simpelt hen ikke, hvem der kommer til at bruge låneaftalerne. Det ved jeg heller ikke om landene ved endnu. Jeg går jeg ud fra, at alle kigger ind i det, for de fleste europæiske lande er i gang med at forøge forsvarsbudgetterne ganske meget, og for mange vil det sikkert være et miks af flere forskellige ting. Det bliver vi nok klogere på, som året skrider frem.

Jeg ved ikke helt, hvad der menes i forhold til de nationale planer. Den almindelige nationale forsvarsplanlægning er i høj grad et NATO-anliggende. EU har ikke holdninger til, hvilke militære kapaciteter det enkelte land har. Når vi i forsvarsforligskredsen træffer beslutninger om køb af kapaciteter, er det jo på baggrund af de militærfaglige vurderinger nationalt og så de styrkemål og regionale forsvarsplaner, vi har i NATO-sammenhæng. I mine øjne er det vigtigt at holde fast i, at den militære forsvarsalliance er NATO. Jeg ser i virkeligheden EU's opgave som en hjælper. EU skal være med til at sikre, at der er bedre finanspolitiske rammer for oprustningen. EU kan være med til at danne – det er vi i hvert fald i gang med at danne – et overblik over, hvor der er huller i det europæiske forsvar. EU har en stor opgave i at få forsvarsindustrien strømlinet og komme af med bureaukratiet og byrderne. Vi mødes meget oftere i EU-sammenhænge end i NATO-sammenhænge, så det er også der, hvor vi ville kunne snakke om det mere konkrete forsvarssamarbejde. Men EU giver dog ikke anvisninger om, at lande bør anskaffe luftforsvar, købe bestemte mængder af ammunition eller have et lufttankningskib. Jeg kan heller ikke se for mig, at det kommer til at ske. Det er ikke et EU-anliggende. Det er vigtigt at holde fast i, at det er et nationalt anliggende at have et forsvar, det er landene, der træffer beslutning om, hvilket forsvar man vil have, og det gør vi på baggrund af de militærfaglige indstillinger fra NATO.

Theresa Scavenius (UFG): Jeg havde bare forstået, at man skulle indgive nogle nationale planer for at få den låneramme. De penge er vi med til at låne sammen med f.eks. spanierne, så det er meget rart at vide, hvad kriterierne er for de nationale planer.

Statsministeren (Mette Frederiksen): Undskyld, så misforstod jeg. Det er rigtigt i forhold til finansiering og de nye lånemuligheder. Økonomiministeren forelægger forhandlingsoplæg her i udvalget i løbet af nogle uger. Så har I nok muligheden for at gå ned i nogle af de diskussioner.

Mødet sluttede kl. 14.10.